



مقطع تحصیلی: کاردانی کارشناسی رشته: حسابداری ترم: دوم سال تحصیلی: 1398-1399

نام درس: اخلاق حرفه ای در تجارت نام و نام خانوادگی مدرس: محمد جواد رازقی

آدرس email مدرس: mohamad.j630@yahoo.com تلفن همراه مدرس: 09211819376

جزوه درس: اخلاق حرفه ای در تجارت مربوط به هفته : اول دوم سوم چهارم پنجم
text: دارد ندارد voice: دارد ندارد power point: دارد ندارد

تلفن همراه مدیر گروه :

تدوین منشورهای اخلاقی

در اینجا لازم است یادآور شویم که اغلب موسسات بازرگانی و صنعتی در کشورهای توسعه یافته به منظور آموزش نکات اخلاقی به کارکنان خود، به تدوین منشورهای اخلاقی یا دستورالعمل‌های ویژه‌ای در این زمینه اقدام کرده‌اند که رعایت مفاد آنها برای کارکنان الزامی است. دانشگاه‌های معتبر در تدوین این اصول نقش اصلی را ایفا کرده‌اند. در اغلب این دستورالعمل‌ها به کارکنان رهنمود داده شده است که:

- 1- درست‌کردار باشند.
- 2- محیطی آکنده از صفا و صمیمیت برای فعالیت تجاری ایجاد نمایند.
- 3- سطح کارایی خود را افزایش دهند.
- 4- اطلاعات مربوط به قراردادهای منعقد شده شرکت خود را فاش نکنند به گونه‌ای که مشتریان اطمینان حاصل نمایند که کسی از اسرار حرفه‌ای آنان مطلع نخواهد بود.
- 5- از دارایی‌های شرکت اعم از دارایی‌های مادی (ماشین‌آلات، ابنیه، تجهیزات، اموال مادی و غیرمادی حقوق مالکیت معنوی، اطلاعات مربوط به فناوری‌ها، اختراعات، اکتشافات، فرایندهای نوینی که در پیشرفت امر تجارت و صنعت تاثیرگذار است) به خوبی حفاظت نمایند.
- 6- دستاوردهای پژوهش خود را به طور مستمر به مدیریت یا مسوول ذی‌ربط در شرکت گزارش دهند.
- 7- فعالیت‌های شرکت را در مواردی که مغایر با قانون یا اخلاق حرفه‌ای تلقی می‌کنند به طور مستند به مدیریت اعلام نمایند.



- 8- هنگام برقراری ارتباط کاری با رقبای تجاری کاملا محتاط باشند تا اطلاعاتی که ارائه آنها به مصلحت شرکت نیست در اختیار رقبا قرار نگیرد.
- 9- گردآوری اطلاعات در خصوص فعالیت‌های شرکت‌های رقیب به ویژه نقاط ضعف، قوت، فرصت‌ها یا تهدیدهای آنان از وظایف حرفه‌ای کارکنان شرکت تلقی می‌شود و با اصول اخلاقی حاکم بر تجارت منافات ندارد.
- 10- کارکنان شرکت هنگام فعالیت‌های بازاریابی یا انجام مذاکرات تجاری برای عقد قرارداد یا ملاقات‌های خارجی می‌توانند هدایایی را که شرکت در اختیار آنان قرار داده است و ارزش محدودی دارند به طرف آتی تجاری خود یا افراد تیم‌های مذاکره‌کننده ارائه دهند یا اشیای کادویی طرف مقابل را که گران‌بها نیستند متقابلاً دریافت نمایند. به هر حال اخذ اشیای گران‌بها یا کادوهای غیرمتعارف خلاف اصول اخلاقی است و از نظر شرکت جرم محسوب می‌شود.
- 11- کارکنان شرکت در خلال سفرهای تجاری یا ماموریت‌های بازاریابی مجازند که دعوت طرف‌های تجاری آتی یا افرادی را که با آنها مذاکره خواهند کرد برای صرف نهار یا شام بپذیرند مشروط بر آنکه این قبیل مراسم با عرف و سنن تجاری کشوری که در آن به فعالیت تجاری اقدام کرده‌اند سازگاری داشته باشد.
- 12- اگر کارکنان شرکت در سفرهای خارجی یا قبول دعوت برای شرکت در مراسم یا تشریفات خاصی به سبب نتایج حاصل از آن دچار تردید باشند بهتر است که با مسوولان ذی‌ربط در شرکت مشورت و طبق رهنمود آنان اقدام نمایند.
- 13- کارکنان شرکت همواره باید به خاطر داشته باشند که منافع اجتماعی و مصالح کشور متبوع‌شان فراتر از منافع شخصی آنان قرار دارد.
- 14- در ملاقات‌های تجاری با هر فردی باید متناسب با شان و منزلت او رفتار شود.
- 15- کارکنان شرکت اجازه ندارند که بابت عقد قراردادهای تجاری با طرف‌های تجاری از آنان پورسانت یا کارمزد دریافت دارند. اعطای هر نوع پاداش به کارکنان شرکت، بابت خدماتی که انجام می‌دهند برعهده خود



شرکت است.

16- کلیه معاملات انجام شده در شرکت باید مبتنی بر اسناد و مدارک رسمی بوده و از روش‌های حسابداری مورد تایید شرکت برای ثبت، نگهداری و بررسی آنها استفاده شود.

کمالات اخلاقی در تجارت

بحث از کمالات اخلاقی از آن مواردی است که شاید برای نظریه پردازان علم مدیریت و اقتصاد در غرب خیلی قابل درک نباشد ولی در جهان بینی اسلامی توجیه پذیر است.

کمالات اخلاقی در کسب و کار مربوط به افعال و رفتارهایی می شود اولاً: وجوب و حرمت ندارد؛ ثانياً: به صورت مستقیم در کسب و کار تاثیر ندارد یا تاثیرش ملموس و مادی نیست؛ و می تواند گامی بزرگ در ارتقاء شخصیت و روح تاجر داشته باشد. به موارد ذیل توجه نمائید:

- امام علی: هرگاه که فقیر شدید بوسیله صدقه با خدا تجارت کنید. (حکمت 258 نهج البلاغه)
- امام علی: روزی را بوسیله صدقه برای خود فرود آورید. (حکمت 137 نهج البلاغه) بسیار جالب است که انسان با خدا تجارت کند، تجارت با انسان های دیگر ممکن است موجب ضرر شود ولی مسلماً تجارت با خدا سبب منفعت می شود. ممکن است بعضی فکر کنند منظور فقط منفعت معنوی است اما سیاق کلام نشان می دهد که منفعت مادی است چرا که انسان وقتی که فقیر می شود نیاز مادی دارد.
- امام صادق: مومن کسی است که درآمدش حلال، زیادی مالش را انفاق می کند و زیادی کلامش را نگه می دارد.

در واقع از کمالات اخلاقی می توان به ساده زیستی و بیش از نیاز مصرف نکردن اشاره کرد. نکته حائز اهمیت این جاست که در اندیشه اسلامی هیچ گاه منع از تولید و ایجاد ثروت نشده است بلکه راه کار اندیشه اسلامی افزایش تولید و منفعت مادی در کسب و کار است اما در مصرف توصیه شده است که زیادی مال جهت رفاه و رفع نیاز جامعه صرف شود و این از بزرگترین فضایل اخلاقی کسب و کار اسلامی است که هم توجه به



تولید می شود و هم توجه به نیازمندان.

کسب روزی حلال در تجارت

امروزه در جهان متمدن غرب نیز پذیرفته شده است که راه های کسب درآمد باید از راه و روشهای درست باشد مثلا درآمدهای که از طریق فروش مواد مخدر، تجارت انسان، دزدی، احتکار و غیره کسب می شود نامشروع است. در اخلاق اسلامی کسب روزی حلال اهمیتی زیادی دارد که مواردی بیان می شود:

- پیامبر اکرم: عبادت، دارای 70 جزء و بخش دارد که بهترین و برترین جزء آن، به دست آوردن مال حلال است (بحار الانوار - ج 103 - ص 18)

- امام علی (ع): هر کس مال و ثروتی را از راه غیر حلال و نامشروع به دست آورد، در مسیر نادرست و نامشروع هم مصرف خواهد کرد. (میزان الحکمه)

- امام صادق: درآمد حرام اثرش در فرزندان آشکار می شود.

اما مسئله اصلی این است که کدام کسب و کارها حرام است؟

از نظر اخلاق اسلامی بر طبق قاعده "لا ضرر و لا ضرار" هیچ کس مجاز به ضرر رساندن مادی و معنوی به خود و دیگران نیست، لذا هر کسب درآمدی که به ضرر اشخاص و جامعه باشد جایز نیست. بعضی از کسب های حرام در آیات و روایات بیان شده است همانند: ربا - قمار - رشوه - احتکار - غش در معامله و غیره.

- پیامبر اکرم (ص): لعنت خدا بر رشوه دهنده و رشوه گیرنده. رشوه دهنده و رشوه گیرنده کسانی هستند که می خواهند بر طبق منفعت شخصی نظم نظام آزاد کسب و کار را بر هم زنند. در همین راستا بر خلاف تصور عمومی رشوه دهنده هم مقصر است و پولی که توسط رشوه گیرنده هم دریافت می شود حرام است.

- پیامبر اکرم (ص): فقط خیانتکاران احتکار می کنند. (میزان الحکمه) احتکار نیز از کسبهای حرام است و در واقع نوعی خیانت به نظام اقتصادی و آحاد جامعه است.

- پیامبر اکرم (ص): بدترین مال ها، خوردن مال یتیم است.



این حدیث می تواند ناظر به امنیت اقتصادی در اخلاق اسلامی باشد با این که یتیم توانایی حراست از اموال خویش را به صورت کامل ندارد اما اخلاق اسلامی ضامن حفظ سرمایه ضعیف ترین اقشار جامعه نیز می باشد

هرگونه سوال درباره مطالب درسی از طریق تلگرام یا ایمیل پاسخ داده می شود.
سوالات ذیل بصورت مختصر به آدرس تلگرام یا ایمیل ارسال گردد.

1- سه نمونه از منشور اخلاقی کارکنان را نام ببرید

2- کمالت اخلاقی در کسب و کار مربوط به چه چیزی میشود.

تلگرام:

@Razeghi1395

ایمیل:

Mohamad.j630@yahoo.com